

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.017.01.2020

Ewa Leniart
Wojewoda Podkarpacki
ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/007 – Działalność organów administracji publicznej dotycząca podtrzymywania tożsamości kulturowej i językowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie, 35-959 Rzeszów, ul. Grunwaldzka 15 (dalej PUW)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ewa Leniart, Wojewoda Podkarpacki od 9 grudnia 2015 r. do 11 listopada 2019 r. oraz od 13 stycznia 2020 r. (akta kontroli str.3 - 5)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie warunków prawno – organizacyjnych i finansowych realizacji zadań w zakresie koordynowania działań administracji rządowej na obszarze województwa dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowania i rozwoju języka regionalnego. 2. Realizacja przez wojewodę zadań w zakresie koordynowania działań dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowania i rozwoju języka regionalnego oraz efekty realizowanych zadań, w tym Programu integracji społeczności romskiej w Polsce w latach 2014-2020 (zwanym dalej Programem integracji). .
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do czasu zakończenia czynności kontrolnych tj. 6 listopada 2020 r. (z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i/lub po tym okresie, które miały wpływ na okres objęty oceną).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Alina Walenia, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/130/2020 z 10 września 2020 r. (akta kontroli str. 1 - 2)

¹ Dz. U. z 2020 r., poz. 1200., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację w latach 2018-2020³ przez Wojewodę Podkarpackiego zadań w zakresie koordynowania działań dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych oraz w ramach Programu integracji społeczności romskiej w Polsce w latach 2014-2020.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Wojewoda Podkarpacki zapewniła właściwe warunki prawno – organizacyjne i finansowe w zakresie koordynowania działań administracji rządowej dotyczących podtrzymywania tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących w województwie podkarpackim.

W celu realizacji zadań dotyczących mniejszości Wojewoda Podkarpacki ustanowiła Pełnomocnika ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Określone w regulaminie organizacyjnym PUW działania na rzecz podtrzymywania tożsamości kulturowej mniejszości wynikały z przepisów ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym⁴ (dalej ustawa o mniejszościach). Wojewoda Podkarpacki podejmowała działania dotyczące rozwiązywania problemów mniejszości, rozpoznawała ich potrzeby, a także wdrażała inicjatywy mające na celu ochronę praw mniejszości i przeciwdziałania naruszeniu tych praw oraz dyskryminacji osób należących do mniejszości. Wojewoda Podkarpacki koordynowała działania organów administracji rządowej w województwie podkarpackim w zakresie podtrzymywania tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych. Koordynacja dotyczyła działań na rzecz tych mniejszości podejmowanych przez Podkarpackiego Kuratora Oświaty, Komendę Wojewódzką Policji oraz Podkarpackiego Konserwatora Zabytków. W toku realizacji zadań Wojewoda współdziałała z organami samorządu terytorialnego oraz organizacjami społecznymi, których działalność związana jest z problematyką mniejszości.

W latach objętych kontrolą prawidłowo i skutecznie podejmowano działania w zakresie wykorzystania środków w ramach Programu integracji.

Kontrola wykazała rzetelną i zgodną z procedurą określoną przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (dalej Minister SWiA) organizację naboru wniosków, ich weryfikację i opiniowanie, zawieranie umów i dokonywanie płatności w ramach Programu integracji. Prawidłowo sprawowany był nadzór nad zadaniami zleconymi do realizacji w ramach Programu integracji oraz właściwe było rozliczanie dotacji przekazanych beneficjentom na działania na rzecz mniejszości romskiej w zakresie edukacji i mieszkalnictwa. Wojewoda Podkarpacki terminowo przekazywała do Ministra SWiA sprawozdania z realizacji Programu integracji na terenie województwa podkarpackiego.

W warunkach pandemii COVID-19, w związku z wdrożeniem procedur izolacyjnych, stosowane były w PUW rozwiązania wspierające prawidłową realizację zadań na rzecz mniejszości.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Do 30 września 2020 r.

⁴ Ustawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz.U z 2017 r., poz. 823)

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Warunki prawno – organizacyjne i finansowe realizacji zadań w zakresie koordynowania działań administracji rządowej na obszarze województwa dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych

Opis stanu faktycznego

Według danych GUS pochodzących ze spisu powszechnego ludności przeprowadzonego w 2002 r i 2011 r. wynika, że na terenie województwa podkarpackiego zwiększała się liczba mieszkańców deklarujących przynależność do mniejszości narodowych i etnicznych. Wg spisu z 2002 r. liczba mieszkańców deklarująca przynależność do mniejszości wynosiła 4.058, a wg spisu z 2011 r. – 5.914, tj. ok.0,27% ogólnej liczby mieszkańców województwa podkarpackiego (2.127.845). W grupie tej liczba ludności mniejszości ukraińskiej wynosiła 3.421, romskiej -1023, niemieckiej - 547, łemkowskiej - 245, rosyjskiej - 192, żydowskiej – 143, czeskiej – 100, słowackiej – 62, białoruskiej – 53, tatarskiej – 50, ormiańskiej – 47, litewskiej – 31.

(akta kontroli str. 6 – 8)

1. Wojewoda Podkarpacki, w celu realizacji ustawowych zadań dotyczących podtrzymywania tożsamości kulturowej mniejszości narodowych ustanowiła Pełnomocnika ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych – pracownika Biura Wojewody PUW⁶. Zakres udzielonego pełnomocnictwa był następujący:

- koordynowanie na obszarze województwa podkarpackiego działań organów administracji rządowej realizujących zadania na rzecz mniejszości,
- podejmowanie działań na rzecz respektowania praw mniejszości oraz przeciwdziałanie naruszaniu tych praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości,
- podejmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości,
- współdziałanie z organami samorządu terytorialnego i organizacjami społecznymi w szczególności z organizacjami mniejszości, w zakresie ww. zadań,
- realizacja Programu integracji.

Pełnomocnikowi zapewnione zostały właściwe warunki prawno – organizacyjne niezbędne do wykonywania powierzonych zadań. Na stronach promocyjnej i BIP PUW zamieszczone zostały informacje o zakresie ustalonych zadań dla Pełnomocnika oraz dane kontaktowe.

(akta kontroli str.9)

2. Zgodnie z Regulaminem PUW⁷ (obowiązującym w okresie od 1 września 2017 r. do 30 września 2020 r.) realizacja zadań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych należała do Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców (zwanym dalej Wydziałem). W strukturze tego Wydziału utworzone zostało stanowisko ds. mniejszości narodowych i etnicznych, repatriacji i finansów (na zadania

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Pismo Wojewody Podkarpackiego z dnia 27 stycznia 2016 r. zn. OA.I.0030.1.3.2016 w sprawie powołania Pełnomocnika ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych i ustalenia zakresu pełnomocnictwa.

⁷ Zarządzenie nr 139/17 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie

dotyczące mniejszości zaplanowano 0,7 etatu). W ww. okresie Wydział zapewniał wsparcie i obsługę Pełnomocnika Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Dyrektor Wydziału nie posiadał upoważnień Wojewody Podkarpackiego do wykonywania w jego imieniu zadań związanych z mniejszościami, w tym w ramach realizacji Programu integracji. Od 1 października 2020 r., w związku z wprowadzoną zmianą Regulaminu PUW⁸, zakres spraw i stanowisko ds. mniejszości narodowych i etnicznych zostało przeniesione z Wydziału do Biura Wojewody, w strukturze którego znajduje się Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

(akta kontroli str. 10 – 21)

Zadania Wydziału zostały określone w Regulaminie PUW⁹ zgodnie z art. 22 ust.1 ustawy o mniejszościach, tj.:

- koordynowanie na obszarze województwa podkarpackiego działań organów administracji rządowej na rzecz mniejszości,
  - prowadzenie spraw związanych z podejmowaniem działań na rzecz respektowania praw mniejszości i przeciwdziałaniem naruszaniu tych praw oraz dyskryminacji osób należących do mniejszości,
  - podejmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości,
  - współdziałanie z organami samorządu terytorialnego i organizacjami społecznymi, w tym w szczególności z organizacjami mniejszości, w zakresie ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości, a także z realizacją programów na rzecz społeczności romskiej w Polsce,
- Ponadto Wydział realizował dodatkowe zadania związane z problematyką mniejszości narodowych, takie jak: sporządzanie projektów wniosków do ministra właściwego do spraw finansów o zwiększenie środków pochodzących z rezerwy celowej oraz nadzór i kontrola nad prawidłowością ich wykorzystania.

W związku z przyjętą w PUW organizacją dotyczącą spraw mniejszości zadania Wydziału zapewniającego obsługę Pełnomocnika Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, w znacznej części odpowiadały zakresowi pełnomocnictwa udzielonemu Pełnomocnikowi przez Wojewodę Podkarpackiego. Wraz ze zmianą Regulaminu PUW w okresie od 1 października 2020 r. powyższe zadania przekazane zostały do realizacji dla Biura Wojewody Podkarpackiego.

(akta kontroli str.22 – 28)

W latach 2018-2020 zadania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych realizował pracownik Wydziału, którego zakres czynności obejmował współpracę z Pełnomocnikiem Wojewody do Spraw Mniejszości Narodowych i Etnicznych w obszarze:

- a) współdziałania z organami samorządu terytorialnego, organizacjami społecznymi, głównie z organizacjami mniejszości w celu ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości,
- b) podejmowania działań na rzecz respektowania praw mniejszości, przeciwdziałania naruszaniu tych praw, dyskryminacji osób należących do mniejszości,
- c) przygotowania projektów analiz, opinii dotyczących przedkładanych przez organy samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, fundacje i inne organizacje społeczne

---

⁸ Zarządzenie nr 202/20 Wojewody Podkarpackiego z dnia 30 września 2020 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie.

⁹ § 18 ust.3 lit. F Regulaminu PUW obowiązującego do 30 września 2020 r.- zarządzenie nr 139/17 Wojewody Podkarpackiego.

dokumentów, programów realizowanych z ich udziałem na terenie województwa, dotyczących mniejszości narodowych,

d) przekazywania środków na realizację programów (np. Programu integracji społeczności romskiej) oraz uczestniczenie w kontroli podmiotów korzystających z tych środków,

e) przygotowywania zbiorczych opracowań i sprawozdań dla Ministra SWiA z realizacji na terenie województwa ww. zadań.

(akta kontroli str. 29 – 45)

3. Wojewoda Podkarpacki prowadziła rozeznanie potrzeb osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących na terenie województwa podkarpackiego, m.in. poprzez następujące działania:

- zwrócenie się pisemnie w 2019 r. do wszystkich 19 organizacji mniejszości narodowych i etnicznych na terenie województwa o informację dotyczącą występujących problemów. W odpowiedzi informację przesłały tylko trzy¹⁰ organizacje mniejszości,

- zorganizowanie, w latach 2018-2020, dwóch spotkań przez Pełnomocnika Wojewody ds. Mniejszości z przedstawicielami mniejszości romskiej dotyczących problemów i potrzeb w kontekście realizowanego Programu integracji. W spotkaniach tych brali udział przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, asystenci edukacji romskiej, przedstawiciele organizacji pozarządowych, w tym organizacji romskich,

- zorganizowanie w PUW w marcu 2020 r. spotkania z przedstawicielami organizacji reprezentujących mniejszości: ormiańską, romską, ukraińską, rosyjską i łemkowską. W spotkaniu uczestniczył również: przedstawiciel Komendanta Policji, Konserwator Zabytków oraz Podkarpacki Kurator Oświaty.

Główne problemy zgłaszane przez organizacje społeczności romskich dotyczyły:

- zwiększenia środków finansowych przeznaczonych na remonty mieszkań,

- prowadzenia kontroli dotyczącej wydatkowania środków zwiększonej subwencji oświatowej przez jednostki samorządu terytorialnego (Wojewoda nie ma stosownych uprawnień w tym zakresie),

- konsultowania z dyrektorami szkół przez asystentów romskich zajęć pozalekcyjnych dla uczniów romskich,

- zwiększenia zatrudnienia asystentów edukacji romskiej.

Mniejszość ukraińska, wносиła o podjęcie działań przez Wojewodę Podkarpackiego mających na celu wydzielenie środków na projekty kulturalne mniejszości narodowych i etnicznych oraz na zadania edukacyjne dotyczące wielokulturowości.

(akta kontroli str.46 – 67, 68 – 74, 75 – 85)

Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych podała m.in., że niestety często wnioski strony mniejszościowej były poza możliwościami kompetencyjnymi, czy też prawnymi Wojewody Podkarpackiego, np. wnioski organizacji ukraińskich, dotyczące budowy upamiętnień członków ukraińskiej powstańczej armii.

(akta kontroli str. 86 – 92)

4. Wojewoda Podkarpacki nie określiła pisemnych zasad koordynowania działań organów administracji rządowej na rzecz mniejszości na terenie województwa.

Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych wyjaśniła, że zasady koordynowania działań organów administracji rządowej określone zostały

¹⁰ Stowarzyszenie Romów Bahtale-Roma w Jaśle, Koło Łemkowskie w Zapalowie, Towarzystwo Na Rzecz Rozwoju Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zydranowej.

w regulaminie PUW oraz w zakresach czynności pracowników odpowiedzialnych za problematykę mniejszości. Działania Pełnomocnika na rzecz mniejszości realizowane były poprzez współpracę z Podkarpackim Kuratorem Oświaty, Pełnomocnikiem Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka, Podkarpackim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Sprawy dotyczące bezpieczeństwa mniejszości narodowych i etnicznych były również omawiane na posiedzeniach Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, w których uczestniczył także Pełnomocnik Wojewody. W posiedzeniach Zespołu uczestniczyli między innymi przedstawiciele Policji i Straży Granicznej.

(akta kontroli str. 93 – 104, 105 - 107)

5. W latach 2018 – 2020 Wojewoda Podkarpacki nie dysponowała wyodrębnionymi w budżecie (plan według ustawy budżetowej) środkami finansowymi na realizację zadań dotyczących podtrzymywania tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych. Zadania w ramach Programu integracji finansowane były środkami pochodzącymi z rezerwy celowej budżetu państwa, poz. 14 – Pomoc dla społeczności romskiej, będącej w dyspozycji Ministra SWiA. Środki dotacji według klasyfikacji budżetowej były wykazane w budżecie państwa w dz. 700 – Gospodarka mieszkaniowa, dz. 801 – Oświata i wychowanie, dz. 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza¹¹.

W 2018 r. budżet Wojewody Podkarpackiego¹² został zwiększony środkami pochodzącymi z ww. rezerwy celowej (poz. 14) o kwotę 290.000 zł, z czego wydatkowanych zostało 277.168,32 zł, tj. 95,5%. Wydatki te dotyczyły dz. 700 – Gospodarka mieszkaniowa - 86.000 zł, dz. 801 – Oświata i wychowanie – 59.453,32 zł i dz. 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza – 131.715 zł. W 2019 r. ze środków rezerwy celowej¹³ do planu wydatków przeniesiona została kwota 200.000 zł, a wykorzystano – 185.811,93 zł (tj. 92,9%), z czego wydatki w dz. 801 stanowiły 46.994,93 zł, a w dz. 854 – 138.817 zł. W 2020 r. ze środków rezerwy celowej¹⁴ przekazana została kwota 250.000 zł, a wykorzystano 227.780 zł (tj.91%), z czego w dz. 700 – 10.956 zł, w dz.801- 36.6630 zł i w dz. 854 – 180.194 zł. Środki dotacji przeznaczane były głównie na edukację społeczności romskiej, tj. m.in. na pokrycie kosztów opieki przedszkolnej dzieci romskich, dodatkowe godziny zajęć na naukę języków obcych, wycieczki integracyjne, zakup pomocy edukacyjnych, organizację konkursów. W niewielkim zakresie wspierały poprawę sytuacji mieszkaniowej rodzin romskich.

Poza ww. wydatkami, z budżetu Wojewody Podkarpackiego pokrywane były bieżące wydatki związane z zakupem nagród rzeczowych i upominków dla uczestników konkursów z organizacji mniejszości. W 2019 r. na wniosek Stowarzyszenia Rodaków Rosji Galijska w Polsce z siedzibą w Rzeszowie z budżetu Wojewody zakupiono nagrody rzeczowe na konkurs języka rosyjskiego o wartości 120 zł, a w 2020 r. - 150 zł (sluchawki komputerowe). Z budżetu Wojewody Podkarpackiego pokrywane były także wydatki związane z organizowanymi spotkaniami

¹¹ Rozdz. 70095 „Pozostała działalność”, 80104 „Przedszkola”, rozdz. 80195 „Pozostała działalność” rozdz. 85401 „Świetlice szkolne”, rozdz. 85407 „Placówki wychowania przedszkolnego”, rozdz. 85495 „Pozostała działalność”. W § 2020 „Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na zadanie bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej”, § 2820 „Dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych

¹² Decyzja Ministra Finansów nr MF/FS10.4143.3.15.2018.MF.753 z dnia 30 marca 2018 r.

¹³ Decyzja Ministra Finansów nr MF/FS10.4143.3.6.2019.MF.1145 z dnia 24 kwietnia 2019 r.

¹⁴ Decyzja Ministra Finansów nr MF/FS10.4143.3.11.2020.MF.546 z 8 czerwca 2020 r. i decyzja nr MF/FS10.4143.3.42.2020.MF.3150 z dnia 19 sierpnia 2020 r.

z przedstawicielami mniejszości narodowych i etnicznych (na zakup artykułów spożywczych).

(akta kontroli str. 108 – 112)

W latach 2018 – 2020 w PUW nie realizowano projektów na rzecz mniejszości finansowanych ze środków UE.

(akta kontroli str.93 – 104)

6. Wojewoda Podkarpacki nie przyjmowała planu działania na dany rok w zakresie zadań dotyczących mniejszości. Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych uzgadniała z Wojewodą w formie pisemnej główne kierunki swojego działania na dany rok. Działalność ta obejmowała planowanie spotkań osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych z udziałem Wojewody oraz z przedstawicielami organów administracji rządowej. W planie działalności Wojewody Podkarpackiego, co roku ujmowano czynności kontrolne dotyczące realizacji zadań Programu integracji.

(akta kontroli str. 105 – 107)

7. W okresie objętym kontrolą do PUW nie wpływały skargi dotyczące naruszenia praw mniejszości narodowych i etnicznych bądź niewłaściwie realizowanych zadań na rzecz tych mniejszości.

(akta kontroli str. 93 – 104)

8. W 2020 r. w związku z pandemią COVID-19 i wdrożeniem procedur izolacyjnych podjęte zostały w PUW działania mające na celu realizację zadań dotyczących mniejszości. Wojewoda Podkarpacki, przy udziale organów rządowej administracji zespolonej (Kurator Oświaty, Policja), dokonywała w związku z pandemią rozpoznania problemów mniejszości, w tym związanych z realizacją Programu integracji.

Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości zaopatrzyła Stowarzyszenie Bahtale-Roma z Jasła, które prowadzi świetlicę profilaktyczno-wychowawczą dla dzieci romskich w materiały ochronne (300 maseczek ochronnych, 300 rękawiczek jednorazowych, 10 przyłbic oraz 10 litrów płynu do dezynfekcji rąk). Przygotowano kolejną partię środków ochronnych dla Świetlicy Oratorium prowadzona przez Siostry Michalitki w Przemyślu dla dzieci romskich oraz ponownie dla świetlicy w Jasle. Planowany termin przekazania ustalono na grudzień 2020 r.

(akta kontroli str.113 – 119)

W 2020 r. z powodu stanu epidemii Minister Finansów zmienił tryb przyznawania środków w ramach Programu integracji, co spowodowało opóźnienia w jego wdrażaniu. Wojewoda Podkarpacki podjęła niezwłoczne działania w tym zakresie. W dniu 7 lutego 2020 r. Wojewoda wystąpiła¹⁵ do Ministra Finansów o uruchomienie środków w wysokości 250 000 zł, zgodnie z decyzją Ministra SWiA z dnia 20 stycznia 2020 r. W dniu 2 kwietnia 2020 r. Ministerstwo Finansów odrzuciło w Trezorze wnioski wojewodów o przekazanie środków na wdrażanie Programu integracji, informując o zmianie procedur jego finansowania. Wojewoda mogła wystąpić tylko o środki na zadania już realizowane, bądź te, które w danym czasie mogły być realizowane, biorąc pod uwagę stan epidemii. Beneficjenci zobowiązani zostali do zadeklarowania, że będą realizować zadania z zapewnieniem bezpieczeństwa. W dniu 8 maja 2020 r. Wojewoda Podkarpacki wystąpiła do

¹⁵ pismo Wojewody Podkarpackiego nr O-VII.6113.6.2020 z dnia 7 lutego 2020 r.

Ministra Finansów z wnioskiem o uruchomienie środków w wysokości 184.760 zł, z przeznaczeniem na zadania wdrażane od 1 stycznia 2020 r.¹⁶, w przypadku których beneficjenci złożyli deklaracje zapewnienia bezpiecznej ich realizacji. Ze względu na epidemię i naukę zdalną, brak było możliwości realizacji pozostałych zadań. Minister Finansów¹⁷ w dniu 8 czerwca 2020 r. uruchomił środki zgodnie z wnioskiem. W dniu 22 czerwca 2020 r. po podpisaniu umów i porozumienia¹⁸, Pełnomocnik Wojewody podpisała polecenia przekazania środków dla beneficjentów. Wojewoda Podkarpacki w dniu 17 lipca 2020 r. wystąpiła do Ministra Finansów o przekazanie pozostałych środków w wysokości 65 240 zł. Decyzją Ministra Finansów¹⁹ z dnia 19 sierpnia 2020 r. przyznano Wojewodzie pozostałe środki dotacji. Pełnomocnik po podpisaniu przez pozostałych beneficjentów porozumień²⁰, w dniu 21 września 2020 r. przekazała środki na realizację pozostałych zadań. Środki finansowe na realizację zadań Programu w 2020 r. zostały przekazane w II i III kwartale. Do przekazania pozostała jedynie II transza dotacji dla Świetlicy „Oratorium” w Przemyślu, zostanie przekazana po wydatkowaniu i rozliczeniu 80% pierwszej transzy dotacji.

(akta kontroli str.120 – 148)

W związku ze stanem epidemii beneficjenci Programu integracji zgłaszali problemy związane z realizacją zadań, tj. Miasto Jedlicze wnioskowało o zmianę realizacji zadania remontowego, z planem złożenia ponownego wniosku do Programu integracji w 2021 r. Stowarzyszenie Romów Bahtale-Roma z Jasła dwukrotnie występowało o zgodę na korektę zadania „Działalność bieżąca świetlicy środowiskowej romskiej dla dzieci i młodzieży romskiej”. Zmiany dotyczyły organizacji półkolonii i przeznaczenia części środków na zakup termometru bezdotykowego oraz zestawu komputerowego do pracy zdalnej. Po przeprowadzonej analizie i konsultacjach z Ministrem SWiA Pełnomocnik dokonała korekty zmiany przeznaczenia środków dotacji.

(akta kontroli str. 149 – 154)

W sytuacji zdalnego świadczenia pracy w PUW zapewniona została możliwość kontaktu podmiotom realizującym projekty finansowane środkami dotacji w ramach Programu integracji (telefonicznego oraz za pomocą poczty elektronicznej).

(akta kontroli str. 93 – 104)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewoda Podkarpacki zapewniła warunki prawno – organizacyjne i kadrowe umożliwiające prawidłową realizację zadań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących na terenie województwa. Ustawowe zadania w zakresie mniejszości zostały określone w regulaminie PUW oraz w zakresach czynności poszczególnych pracowników zajmujących się sprawami mniejszości.

¹⁶ W ramach Programu integracji: prowadzenie świetlic w Jasle (Stowarzyszenie Bahtale Roma) i Przemyślu (Zgromadzenie Sióstr Michalitek) oraz pokrycie kosztów przedszkoli dla dzieci romskich w Jasle (Stowarzyszenie Bahtale Roma). Wniosek dotyczył również remontu budynku (odwodnienie budynku jednorodzinny) zamieszkałego przez rodzinę romską w Moderówce, Gmina Jedlicze

¹⁷ decyzja Ministra Finansów nr MF/FS10.4143.3.11.2020.MF.546 z dnia 8 czerwca 2020 r.

¹⁸ Umowy ze Stowarzyszeniem Bahtale-Roma w Jasle (świetlica, przedszkole), Zgromadzeniem Sióstr Michalitek w Przemyślu (świetlica Oratorium) oraz porozumienie z Gminą Jedlicze (zadanie remontowe) - czyli zadania z pierwszej decyzji Ministra Finansów Wojewoda Podkarpacki podpisała w dniu 16 czerwca 2020 r.

¹⁹ decyzja Ministra Finansów nr MF/FS10.4143.3.42.2020.MF.3150 z dnia 19 sierpnia 2020 r.

²⁰ Porozumienia z drugiej decyzji Ministra Finansów Wojewoda Podkarpacki podpisała w dniu 3 września 2020 r.

W 2020 r. wprowadzono zmianę organizacyjną mającą na celu zwiększenie skuteczności działań na rzecz mniejszości, która polegała na przeniesieniu zadań dotyczących mniejszości do Biura Wojewody Podkarpackiego, w strukturze którego umocowany jest Pełnomocnik.

OBSZAR

2. Realizacja przez Wojewodę zadań w zakresie koordynowania działań dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych oraz efekty realizowanych zadań, w tym Programu integracji

2.1. Realizacja zadań Wojewody w zakresie koordynowania na obszarze województwa działań administracji rządowej na rzecz mniejszości oraz uzyskane efekty

Opis stanu faktycznego

1. W ramach realizacji zadań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych Wojewoda Podkarpacki współdziałała z Pełnomocnikiem Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka, Podkarpackim Kuratorem Oświaty i Podkarpackim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Współpraca z Podkarpackim Kuratorem Oświaty obejmowała m.in. wymianę informacji dotyczących problemów w edukacji uczniów głównie z mniejszości romskiej i ukraińskiej. Kurator Oświaty uczestniczył również w spotkaniach z przedstawicielami organizacji mniejszości narodowych i etnicznych z terenu województwa podkarpackiego. Przedstawiciel Kuratora brał udział w pracach Komisji opiniującej wnioski w ramach Programu integracji. Współpraca Pełnomocnika Wojewody z Kuratorem Oświaty dotyczyła także pozyskiwania danych z Systemu Informacji Oświatowej (SIO), wdrażania zadań edukacyjnych Programu integracji oraz interpretowania prawa oświatowego²¹. Kurator Oświaty przekazywał corocznie informacje dla Pełnomocnika Wojewody w zakresie podejmowanych działań na rzecz mniejszości romskiej, ukraińskiej.

(akta kontroli str. 155 – 184)

W ramach współpracy z Wojewodą Podkarpackim, Pełnomocnik Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka prowadził monitoring zdarzeń z zakresu nietolerancji, ksenofobii i rasizmu. W dwóch przypadkach Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w związku z pozyskanymi informacjami w zakresie zdarzeń dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych, niezwłocznie poinformował o tym fakcie Pełnomocnika Komendy Wojewódzkiej Policji. Wojewoda Podkarpacki współdziałała z Pełnomocnikiem Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka w celu identyfikowania potencjalnych zagrożeń dla mniejszości narodowych i etnicznych. Komendant Wojewódzki Policji przekazywał corocznie Wojewodzie Podkarpackiemu pisemne informacje na temat bezpieczeństwa mniejszości narodowych i etnicznych oraz o podejmowanych przez Policję działaniach w tym zakresie. W związku z realizacją tych zadań przekazane zostały Wojewodzie Podkarpackiemu trzy²² informacje, z których wynikało, że zapewnione zostało bezpieczeństwo dla członków społeczności mniejszości narodowych i etnicznych na terenie województwa podkarpackiego. Sprawy dotyczące bezpieczeństwa mniejszości narodowych i etnicznych na terenie województwa podkarpackiego omawiane były na dwóch posiedzeniach Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego PUW.

²¹ Pomoc Kuratora dotyczyła działalności Stowarzyszenia Bahtale-Roma w zakresie rejestracji prowadzonej przez Stowarzyszenie świetlicy. Pracownik Kuratorium, który był wyznaczony do kontaktu z Pełnomocnikiem ds. Mniejszości interpretował dla Stowarzyszenia przepisy prawa w tym zakresie.

²² Informacje Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie z dnia 12 marca 2019 r. (dotycząca 2018 r.), z dnia 16 stycznia 2019 r. (dotycząca lat 2016 – 2018), z dnia 27 lutego 2020 r. (dotycząca 2019 r.).

W posiedzeniach tych uczestniczył Pełnomocnikiem Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Współpraca z Policją dotyczyła także zabezpieczania imprez i uroczystości organizowanych przez organizacje mniejszości.

Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków zaangażowany był w sprawy dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i religijnego mniejszości narodowych i etnicznych na terenie województwa podkarpackiego. Współpraca dotyczyła szczególnie ochrony zabytków sakralnych mniejszości ukraińskiej, lemківskiej i żydowskiej. Z realizacji tych zadań, Konserwator składał coroczne sprawozdania Wojewodzie Podkarpackiemu. Wojewódzki Konserwator Zabytków uczestniczył w organizowanych spotkaniach z przedstawicielami mniejszości narodowych i etnicznych.

(akta kontroli str. 160 – 184)

2. Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych współpracowała z jednostkami samorządu terytorialnego (gminy i powiaty) na terenie, których występują mniejszości: romska, ukraińska, lemківska. Współpraca dotyczyła głównie realizacji Programu integracji. Pełnomocnik monitorowała sposób zatrudniania asystentów edukacji uczniów romskich, a także interweniowała u władz samorządowych w przypadku niekorzystnych warunków umów w zakresie wynagrodzenia asystentów edukacji romskiej. Ponadto Pełnomocnik zwracała się corocznie (pisemnie) do jednostek samorządu terytorialnego o zaangażowanie służb komunalnych w porządkowanie zaniedbanych i opuszczonych grobów zmarłych osób z mniejszości narodowych i etnicznych.

(akta kontroli str. 75 – 85, 93 – 104)

3. Pełnomocnik Wojewody Podkarpackiego składała Ministrowi SWiA sprawozdania ze swojej pracy za poprzedni rok. Również corocznie, w terminie do końca lutego, Pełnomocnik sporządzała sprawozdanie z realizacji Programu integracji za rok poprzedni. Sprawozdanie składało się z zakresu merytorycznego i części budżetowej. W okresie objętym kontrolą, stosownie do postanowień art. 31 ust.1 ustawy o mniejszościach, na wniosek ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych, sporządzane były informacje dotyczące mniejszości narodowych i etnicznych na terenie województwa podkarpackiego (dwie w 2018 r. i jedna w 2019 r.)²³. W informacjach przedstawiane były problemy mniejszości romskiej, ukraińskiej i lemківskiej. Problemy mniejszości romskiej dotyczyły niskiego poziomu wykształcenia, braku motywacji podejmowania zatrudnienia, a tym samym wysokiego bezrobocia wśród osób należących do tej społeczności. Kolejnym problemem podnoszonym w informacjach były warunki mieszkaniowe. Jak podano w tych dokumentach, większość rodzin romskich mieszka w lokalach socjalnych i komunalnych, często o niskim standardzie, a problemy te nie zostały rozwiązane, pomimo wdrażania od kilku lat Programu integracji. Przedstawione w informacji problemy mniejszości lemківskiej dotyczyły zwiększonych potrzeb w zakresie dofinansowania przez Ministra SWiA Muzeum Kultury Lemківskiej w Zyndranowej. W informacjach dotyczących sytuacji mniejszości ukraińskiej zamieszczone zostały analizy dotyczące działalności organów państwa oraz bezpieczeństwa i przypadków przestępstw na tle narodowościowym wobec tej mniejszości.

(akta kontroli str.185 – 195, 196 – 205, 337 - 344)

---

²³ W 2018 r. informacja dotycząca sytuacji wszystkich mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkałych na terenie woj. podkarpackiego, w 2018 r. informacja dotycząca mniejszości romskiej i w 2019 r. informacja dotycząca sytuacji mniejszości ukraińskiej.

Pełnomocnik ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych odnośnie rozpoznawania potrzeb mniejszości wyjaśniła m.in., że na terenie województwa podkarpackiego zdiagnozowane problemy dotyczą w różnym stopniu każdej lokalnej społeczności romskiej. Program integracji na terenie województwa podkarpackiego w większości wspierał edukację dzieci romskich. Pełnomocnik wskazała, że realizacja Programu jest pozytywnie oceniana przez lokalne społeczności romskie oraz organizacje romskie. Znaczna część tych zadań dotyczyła integracji społeczności klasowych i szkolnych. Organizacje romskie działające na terenie województwa podkarpackiego sygnalizowały problem „zawłaszczania” przez jednostki samorządu terytorialnego zwiększonej subwencji oświatowej i przeznaczanie jej na cele nie związane z edukacją uczniów romskich. Problematyka ta podnoszona była na spotkaniach Pełnomocnika ds. Mniejszości Narodowych z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego.

(akta kontroli str. 86 – 92)

4. W latach 2018 – 2020 do Wojewody Podkarpackiego nie wpływały wnioski w sprawie dodatkowej nazwy miejscowości lub obiektu fizjograficznego w języku mniejszości.

(akta kontroli str. 86 – 92)

5. Stosownie do postanowień art. 22 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy o mniejszościach, Wojewoda Podkarpacki podejmowała działania na rzecz respektowania praw mniejszości oraz przeciwdziałania naruszeniu tych praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości, a także rozwiązywania problemów mniejszości. Przykładem działania ze strony Wojewody Podkarpackiego było powołanie w styczniu 2019 r. Podkarpackiej Szkoły Wolności i Tolerancji. Inicjatywa ta miała na celu propagowanie wśród młodzieży zasad tolerancji, wolności wypowiedzi i przeciwdziałanie dyskryminacji. Zorganizowano pięć spotkań z młodzieżą o tematyce zagrożeń dla tolerancji i wolności w Polsce i w Europie w świecie realnym i wirtualnym. W ramach Podkarpackiej Szkoły Wolności i Tolerancji odbywały się zajęcia z prawnikami, socjologami, psychologami, funkcjonariuszami Policji oraz Służby Więziennej, a także historykami. Odbyły się również debaty nt. mowy nienawiści, hejtu, stalkingu, współczesnych przejawów nietolerancji i dyskryminacji, a także dotyczące odpowiedzialności karnej, cywilnej oraz odpowiedzialności za zachowania godzące w wolności i prawa drugiego człowieka, jakie mogą zaistnieć w środowisku szkolnym. Od marca 2020 r., ze względu na stan epidemii, działalność Szkoły została zawieszona.

Sprawy związane z bezpieczeństwem mniejszości narodowych i etnicznych były dwukrotnie przedmiotem posiedzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego w PUW. Zespół obradował w składzie przedstawicieli administracji państwowej, samorządowej, Policji, Straży Granicznej, a także przedstawicieli mniejszości ukraińskiej. Przedmiotem były sprawy związane z monitorowaniem bieżącej sytuacji mniejszości narodowych i etnicznych w zakresie respektowania ich praw i działań prewencyjnych w tym zakresie. Komendant Wojewódzkiej Policji na wniosek Pełnomocnika ds. Mniejszości przekazywał corocznie informacje o stanie bezpieczeństwa osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz o działaniach Policji w tym zakresie. Z przedstawionych danych wynika, że na przestrzeni lat 2018-2019 w województwie podkarpackim w zakresie przestępstw na tle przynależności narodowej prowadzono łącznie 28 postępowań (8 w 2018 r. oraz

20 w 2019 r.²⁴). Powyższe dane dotyczyły zarówno przestępstw skierowanych wobec przedstawicieli mniejszości, jak też obywateli Ukrainy, którzy czasowo lub na stałe przebywają na terenie Polski.

(akta kontroli str. 155 – 184, 206 - 214)

W okresie objętym kontrolą, stosownie do postanowień art. 22 ust. 2 ustawy o mniejszościach, Wojewoda Podkarpacki regularnie współdziałała z pięcioma organizacjami mniejszości²⁵ z terenu województwa podkarpackiego (na obszarze województwa podkarpackiego zarejestrowanych było 19 organizacji mniejszości narodowych i etnicznych).

Pełnomocnik ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych podała, że z większością organizacji utrzymywany był kontakt telefoniczny, mailowy bądź osobisty. Przedstawiciele PUW uczestniczyli w uroczystościach organizowanych przez te organizacje. Wyjaśniła również, że bardzo aktywną organizacją mniejszości ukraińskiej jest Związek Ukraińców w Polsce Oddział w Przemyślu, który organizuje wiele imprez kulturalnych i religijnych na terenie województwa. Związek jest również gospodarzem przekazanego mniejszości ukraińskiej Domu Narodowego w Przemyślu. Realizując prace remontowe ściśle współpracuje z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Przemyślu. Wiodącą organizacją romską jest natomiast Stowarzyszenie Romów Bahtale-Roma w Jaśle. Stowarzyszenie prowadzi w Jaśle świetlicę integracyjną, jest aktywnym uczestnikiem Programu integracji. Ponadto Pełnomocnik wskazała, że aktywnie działa Stowarzyszenie Rodaków Rosji Galicja w Polsce w Rzeszowie, organizuje konkursy tematyczne oraz pracuje nad publikacją na temat mniejszości narodowych i etnicznych. Niestety część organizacji mniejszości narodowych i etnicznych, chociaż zarejestrowana to nie podejmuje żadnej działalności. Nie odpowiada na pisma, nie uczestniczy w spotkaniach organizowanych przez Pełnomocnika. Problem dotyczy głównie organizacji romskich, zarejestrowanych na terenie województwa podkarpackiego. W niewielkim zakresie współpraca dotyczyła organizacji łemkowskich, działających głównie poza Rzeszowem. Również organizacje mniejszości żydowskiej nie podjęły do tej pory współpracy z Wojewodą Podkarpackim. Część organizacji żydowskich, chociaż siedziby posiadają na terenie województwa podkarpackiego, to już władze tych organizacji mieszczą się poza województwem, stąd utrudniony z nimi kontakt.

(akta kontroli str. 215 – 224, 225 – 227, 228 - 229)

7. W latach 2018 – 2020 w ramach Programu integracji Wojewoda Podkarpacki udzieliła wsparcia finansowego w formie dotacji dla dwóch organizacji pozarządowych²⁶, tj. w 2018 r. realizujących pięć zadań na łączną kwotę 157.801 zł, tj. 57% wsparcia ogółem w ramach Programu integracji. W 2019 r. na realizację czterech zadań na łączną kwotę 155.627 zł, tj. 84%. Podobnie w 2020 r. wsparcie uzyskały te same organizacje realizujące trzy zadania na łączną kwotę dofinansowania 173.804 zł, tj. 69%. We wszystkich przypadkach dofinansowanie dla organizacji pozarządowych dotyczyło obszaru edukacji.

(akta kontroli str. 230 – 234)

²⁴ Informacje Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie dotyczące podejmowanych działań przez podkarpacką Policję w związku z mniejszościami: z dnia 12 marca 2019 r. (dotycząca 2018 r.), z dnia 16 stycznia 2019 r. (dotycząca lat 2016 – 2018), z dnia 27 lutego 2020 r. (dotycząca 2019 r.).

²⁵ Stowarzyszenie Romów Bahtale-Roma w Jaśle, - mniejszość romska, Związek Ukraińców w Polsce, Oddział w Przemyślu, - mniejszość ukraińska, Stowarzyszenie Rodaków Rosji Galicja w Rzeszowie, - mniejszość rosyjska, Stowarzyszenie Romów Przemyskich w Przemyślu, - mniejszość romska, Ormiańskie Towarzystwo Kulturalne w Krakowie – członkowie zamieszkali w Rzeszowie – mniejszość ormiańska

²⁶ Stowarzyszenie Romów Bahtale-Roma w Jaśle i Zgromadzenie Sióstr Św. Michała Archaniola w Miejscu Piastowym.

8. Na terenie województwa podkarpackiego jedynym realizowanym programem na rzecz mniejszości był *Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020*

(akta kontroli str. 108 – 112)

9. Jedynym programem opiniowanym przez Wojewodę Podkarpackiego był *Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020*. W celu oceny wniosków w ramach tego Programu, Wojewoda Podkarpacki zarządzeniem powoływała²⁷ corocznie komisję opiniującą. W skład komisji wchodził Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych (Przewodniczący), przedstawiciel Kuratora Oświaty, zapraszani byli przedstawiciele organizacji pozarządowych (zaproszenie na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej PUW). Pisemne zaproszenia do udziału w pracach komisji były wysyłane do wszystkich organizacji romskich na terenie województwa, pod warunkiem, że organizacja nie złożyła wniosków do Programu. Członkiem komisji był pracownik Wydziału realizujący zadania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych. Minister SWiA w wydawanej instrukcji zastrzegł możliwość wydelegowania swojego przedstawiciela do pracy w komisji. Załącznikiem do zarządzenia Wojewody Podkarpackiego o powołaniu komisji był Regulamin prac komisji. W regulaminie określono kryteria oceny wniosków złożonych do Programu integracji, przy czym zgodnie z instrukcją Ministra SWiA muszą one uwzględniać kryteria określone w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie²⁸. Kryteria obowiązywały wszystkie złożone wnioski do Programu integracji.

Minister SWiA, który w ramach konkursu udzielał dotacji na realizację zadań mających na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych, po wydaniu wstępnej decyzji w sprawie podziału środków zwracał się do Wojewody o ewentualne wniesienie uwag do projektu podziału. Wojewoda Podkarpacki nie wnosiła uwag.

(akta kontroli str. 235 – 241, 242 – 252, 253 – 271)

10. W latach 2018 – 2020 w PUW nie były prowadzone kontrole zewnętrzne dotyczące realizacji zadań na rzecz mniejszości narodowych. W 2019 r. przeprowadzone zostało przez komórkę audytu wewnętrznego PUW zadanie audytowe zapewniające pt. „Realizacja programu integracji społeczności romskiej w Polsce oraz pomoc dla posiadaczy Karty Polaka i repatriantów”. Audytem finansowym objęte zostały lata 2018 – 2019. Zgodnie ze sprawozdaniem z przeprowadzonego audytu²⁹, jedynym zaleceniem było przeprowadzenie analizy prawnej, czy pełnomocnictwo udzielone przez Wojewodę Podkarpackiego Pełnomocnikowi ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych upoważnia go do podpisywania dokumentów związanych z kontrolą zewnętrzną. Taka analiza została przeprowadzona i w związku ze stwierdzeniem, iż Pełnomocnik nie posiadał umocowania do podpisywania dokumentów związanych z kontrolą zewnętrzną z dniem 1 października 2020 r. sprawy dotyczące mniejszości narodowych i etnicznych, zgodnie ze zmianą Regulaminu PUW zostały przekazane do Biura Wojewody. Dyrektor Biura Wojewody posiadał stosowne upoważnienie do kontroli i podpisywania dokumentów w tym zakresie.

²⁷ Zarządzenie Wojewody Podkarpackiego nr 167/2018 z dnia 22 listopada 2018 r. w sprawie powołania komisji opiniującej wnioski złożone do Programu integracji na 2019 r.

²⁸ Dz.U z 2020, poz.1057.

²⁹ Sprawozdanie z audytu zapewniającego z dnia 15 stycznia 2020 r. sporządzone przez Audytora wewnętrznego PUW.

(akta kontroli str.272 – 294)

11. W związku z pandemią COVI-19, wystąpiły problemy z wdrażaniem projektów dotyczących Programu integracji. Stowarzyszenie Bahtale-Roma w Jaśle wystąpiło z wnioskiem o zmianę zakresu zadania pn. „Działalność bieżąca świetlicy środowiskowej romskiej dla dzieci i młodzieży romskiej”³⁰ polegającą na rezygnacji z organizacji kolonii na rzecz zakupu termometru bezdotykowego, dwóch komputerów do ewentualnej pracy zdalnej uczniów na świetlicy (w przypadku braku takiej możliwości w domu). Po konsultacji z Ministrem SWiA, Pełnomocnik ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych wyraziła zgodę na zmianę przedmiotu umowy dotacji.

(akta kontroli str.93 – 104, 120 – 148)

Pełnomocnik ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych wyjaśniła, że beneficjenci zgłaszają duże problemy z realizacją niektórych zadań edukacyjnych i integracyjnych z powodu występujących zagrożeń i obostrzeń w związku z pandemią COVID-19. Dlatego też część zadań może zostać zrealizowana w niepełnym wymiarze.

(akta kontroli str.93 – 104)

2.2. Realizacja zadań w ramach Programu integracji na terenie województwa

1. Celem Programu integracji było niwelowanie różnic dzielących mniejszość romską od reszty społeczeństwa poprzez wdrażanie jego czterech priorytetów: edukację, mieszkalnictwo, pracę i zdrowie. Na terenie województwa podkarpackiego wdrażane były dwa priorytety: edukacja i mieszkalnictwo. Głównym celem zadań edukacyjnych było zwiększenie uczestnictwa uczniów romskich w procesie nauczania szkolnego i w zajęciach integracyjnych.

W wyjaśnieniu Pełnomocnik ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych wskazała, że wdrażanie Programu integracji, jak również programów społecznych, takich jak 500+, 300+, czy bezpłatne podręczniki, przyczyniło się do poprawy warunków dla uczniów romskich. Niestety część uczniów romskich trafia do szkoły nie znając w wystarczającym stopniu języka polskiego, ponieważ w domu rodzina posługuje się językiem romskim. Bardzo istotne w takim przypadku jest, aby dzieci romskie miały możliwość uczęszczania do przedszkola, ponieważ braki językowe są wtedy w dużym stopniu niwelowane. W ramach realizacji Programu Stowarzyszenie Bahtale-Roma w Jaśle realizuje wniosek wsparcia rodziców dzieci w wieku przedszkolnym. Wszystkie dzieci są objęte bezpłatną opieką przedszkolną, co przynosi efekty w chwili rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej. Ze środków Programu pokrywane są koszty działalności świetlicy integracyjnej w Jaśle, prowadzonej przez Stowarzyszenie Romów Bahtale-Roma. Dzieci pod opieką nauczycieli i asystentów edukacji romskiej odrabiają zadania domowe (brak wsparcia w tym zakresie ze strony rodziców). Realizacja tych zadań przynosi w Jaśle wyraźne efekty edukacyjne, takie jak wysoka frekwencja oraz poprawa stopni w szkołach podstawowych. Podobne działania prowadzi Świetlica Oratorium w Przemyślu, prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr św. Michała Archaniola w Miejscu Piastowym. Wyposażona świetlica i różnorodne zajęcia przyciągają dzieci romskie, które są na świetlicy dodatkowo pod opieką asystenta edukacji romskiej. Realizacja zadań integracyjnych spowodowała to, że uczeń romski uczestniczył we wspólnych imprezach klasowych i szkolnych, wyjeżdża razem z klasą na wycieczki, uczestniczy w klasowych wyjściach do kina czy teatru. Jest to bardzo ważny efekt realizacji Programu integracji. Niestety poza szkołami podstawowymi, gdzie

widoczne są efekty wdrażania Programu integracji społeczności romskiej, trudno je zobaczyć w szkołach średnich. Uczeń romski kończący szkołę średnią to niestety wciąż niezbyt powszechne zjawisko.

(akta kontroli str. 93 – 104, 185 - 195)

2. Wojewoda Podkarpacki, za pośrednictwem Pełnomocnika ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, monitorowała i analizowała potrzeby społeczności romskiej na terenie województwa podkarpackiego. Zadania w tym zakresie realizował również pracownik Wydziału³¹ (do 30 września 2020 r.). Informację o problemach mniejszości romskiej pozyskiwano od przedstawicieli społeczności romskiej działających w stowarzyszeniach romskich oraz od asystentów edukacji uczniów romskich (na terenie województwa podkarpackiego zatrudnionych jest czterech asystentów). Identyfikacja potrzeb prowadzona była także w trakcie corocznych spotkań oraz szkoleń, które odbyły się w latach 2017 – 2020. W kontrolowanym okresie Pełnomocnik organizował w PUW cztery spotkania z jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami romskimi, asystentami romskimi i zainteresowanymi organizacjami pozarządowymi dotyczące realizacji Programu integracji. Spotkania podzielone zostały na dwie części tj. sukcesy problemy we wdrażaniu Programu (przykłady dobrych praktyk) oraz część informacyjno-szkoleniowa, dotycząca nowych projektów składanych do naboru wniosków.

(akta kontroli str. 75 – 85, 185 – 195)

2. Wojewoda Podkarpacki nie wyznaczała celów i wartości wskaźników planowanych do osiągnięcia w ramach Programu integracji w województwie. Do oceny stanu jego realizacji stosowano mierniki określone przez Ministra SWiA (Minister SWiA nie określił jakie efekty należy osiągnąć na terenie województwa podkarpackiego). Ze sprawozdań Wojewody Podkarpackiego za lata 2018 - 2019 z realizacji Programu integracji³² wynika, że w województwie podkarpackim 100% dzieci społeczności romskich realizowało obowiązek szkolny, ok. 30% uczestniczyło w dodatkowych zajęciach organizowanych w świetlicach i centach edukacyjnych, ok. 10% korzystało z placówek szkolnictwa specjalnego, dla których szkoła podejmowała dodatkowe zadania wspomagające edukację tych uczniów, ok. 20% korzystało z zimowego i letniego wypoczynku.

Pełnomocnik ds. Mniejszości Narodowych sporządzała sprawozdania opisowe z realizacji zadań Programu integracji na terenie województwa podkarpackiego na podstawie sprawozdań beneficjentów składanych w terminie do 31 stycznia, zawierających informacje o osiągniętych efektach zadania. Sprawozdania te były terminowo przesyłane do Ministra SWiA, tj. do 28 lutego następnego roku.

(akta kontroli str. 295 – 303, 304 – 306)

3. Pełnomocnik ds. Mniejszości Narodowych przeprowadzała coroczne szkolenia dotyczące składania wniosków i realizacji Programu integracji, po ogłoszeniu naboru wniosków. Powiązanie szkoleń z ogłoszeniem przez Ministra SWiA naboru wynikało z konieczności prezentacji obowiązujących w tym zakresie procedur dotyczących składania wniosków. W okresie objętym kontrolą zorganizowane zostały dwa szkolenia (jedno w 2018 r. i jedno w 2019 r.). W szkoleniach uczestniczyli przedstawiciele organizacji romskiej, jednostki samorządu terytorialnego i asystenci romscy. W 2020 r. nie były organizowane szkolenia, ponieważ Minister SWiA

³¹ Od 1 października 2020 r. - pracownik Biura Wojewody.

³² Informacja o realizacji mierników Programu była również sporządzana za I półrocze danego roku i przekazywana do Ministra SWiA.

w okresie do 30 września nie ogłosił naboru na 2021 r. Zadania w zakresie promocji Programu integracji realizowane były poprzez przekazywanie pisemnych informacji, będących równocześnie zaproszeniem do składania wniosków do jednostek samorządu terytorialnego oraz do wszystkich organizacji romskich na terenie województwa i innych organizacji pozarządowych, które w latach poprzednich składały wnioski. Informacja o naborze wniosków do Programu integracji była również zamieszczana na stronie internetowej PUW oraz przekazywana lokalnym mediom przez Rzecznika prasowego Wojewody Podkarpackiego. Na zadania szkoleniowe i promocyjno – informacyjne prowadzone przez PUW nie były ponoszone wydatki z budżetu Wojewody Podkarpackiego.

(akta kontroli str.295 – 303)

4. Dla województwa podkarpackiego ustalony limit środków w ramach Programu integracji wynosił: w 2018 r. – 290.000 zł, w 2019 r. – 200.000 zł, a w 2020 r. – 250.000 zł. W ramach ustalonego limitu środków przekazano dotację na realizację 47 zadań na łączną kwotę 690.760,25 zł, z czego w 2018 r. - 19 zadań na kwotę 277.168,32 zł, w 2019 r. – 13 na kwotę 185.811,93 zł i w 2020 r. - 15 zadań na kwotę 227.780 zł.

W latach 2018 – 2020 wystąpiły przypadki zwrotu niewykorzystanych środków dotacji przez beneficjentów Programu integracji. W 2018 r. niewykorzystana została kwota 12.831,68 zł (4,4% limitu środków Programu dla województwa), a w 2019 r. – 14.188,07 zł (7% limitu). W 2020 r. – 7.320 zł³³.

Pełnomocnik ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych podała, że zwroty dotyczyły głównie niewykorzystanej dotacji przekazanej na pokrycie kosztów edukacji przedszkolnej. Stowarzyszenia przy planowaniu kosztorysu brały pod uwagę 100% frekwencję dzieci, w trakcie roku szkolnego dzieci chorują i przedszkola dokonują odliczeń, co skutkowało niepełnym wykorzystaniem środków z dotacji.

(akta kontroli str.230 – 234, 307 – 318)

W 2018 r. komisja powołana przez Wojewodę Podkarpackiego negatywnie zaopiniowała 14 wniosków na łączną kwotę 11.642 zł, w 2019 r. – 3 na kwotę 4.400 zł, a w 2020 r. – 1 wniosek na kwotę 22.700 zł³⁴. Wniosek z 2020 r. dotyczył Gminy Miejskiej Przemyśl na wymianę drzwi wejściowych oraz podłóg w lokalach mieszkalnych. Na podstawie dokumentacji Komisja uznała, że stan techniczny nie kwalifikował się do dofinansowania środkami Programu integracji. W poprzednich latach wnioski zaopiniowane negatywnie dotyczyły wyposażenia świetlic i szkół w materiały dydaktyczne, a głównym kryterium opinii była niewielka liczba uczniów romskich w szkołach. Po otrzymaniu decyzji Ministra SWiA Wojewoda Podkarpacki pisemnie informowała beneficjentów o wynikach naboru wniosków. Wskazywane były wnioski, które zostały pozytywnie rozpatrzone i skierowane do realizacji. W przypadku negatywnie rozpatrzonych wniosków Wojewoda Podkarpacki pisemnie informowała o tym wnioskodawców, nie uzasadniała jednak przyczyn odmowy dofinansowania ze środków Programu integracji.

(akta kontroli str. 319 – 323, 343 - 354)

5. Obowiązujące w PUW procedury dotyczące naboru, oceny i wydatkowania środków w ramach Programu integracji były zgodne z zasadami określonymi

³³ Wg stanu na 30 września 2020 r. - rezygnacja z drugiej transzy dotacji na zadania dotyczące opieki/edukacji przedszkolnej (realizowane przez Stowarzyszenie Bahtale-Roma z Jasła

³⁴ Wniosek ten dotyczył Gminy Miejskiej Przemyśl na wymianę drzwi wejściowych oraz podłóg w lokalach mieszkalnych. Na podstawie dokumentacji Komisja uznała, że stan techniczny nie kwalifikował się do dofinansowania środkami Programu integracji.

w Informacji Ministra SWiA. Zgodnie z Informacją Ministra SWiA dotyczącą procedury powołania i pracy komisji uwzględnione zostały zasady określone w art. 15 ust. 2c-2f oraz 2j ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie³⁵. Wojewoda Podkarpacki ogłaszając nabór wniosków, pisemnie zwracała się do wszystkich organizacji romskich o zgłoszenie swojego przedstawiciela do komisji, pod warunkiem, że organizacja nie składała wniosków do naboru.

W okresie objętym kontrolą organizacje romskie nie zgłosiły swojego przedstawiciela do pracy w komisji. Podobnie też do składu komisji swojego przedstawiciela nie wydelegował Minister SWiA. W skład komisji wchodził: Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych (przewodniczący), pracownik Wydziału zajmujący się sprawami mniejszości, przedstawiciel Kuratora Oświaty. Kryteria oceny wniosków zostały określone w Regulaminie pracy komisji, który stanowił załącznik do zarządzenia Wojewody Podkarpackiego o powołaniu komisji opiniującej wnioski do Programu integracji³⁶. Zgodnie z ww. zarządzeniem komisja była odpowiedzialna w szczególności za przeprowadzenie oceny formalnej i merytorycznej złożonych ofert, z uwzględnieniem następujących kryteriów:

- możliwości realizacji zadania przez wnioskodawcę,
- przedstawienia kalkulacji kosztów realizacji zadania, w tym w odniesieniu do zakresu rzeczowego zadania,
- proponowaną jakość wykonania zadania i kwalifikacje osób, przy udziale których wnioskodawca będzie realizował zadanie,
- deklarowany przez wnioskodawcę wkład własny, wkład rzeczowy, osobowy, w tym świadczenia wolontariuszy i pracę społeczną,
- analizę i ocenę realizacji zadań kierowanych do romskiej mniejszości etnicznej na terenie województwa podkarpackiego w latach poprzednich, (w przypadku realizacji takich zadań) z uwzględnieniem rzetelności i terminowości rozliczenia otrzymanych na ten cel środków,
- liczebności grupy objętej zadaniem.

(akta kontroli str. 235 – 241, 253 – 271)

Ustalono, że w PUW postępowanie w zakresie ogłaszania naboru, trybu powołania i prac komisji oceniającej wnioski było zgodne z obowiązującą w tym zakresie Instrukcją Ministra SWiA. Kontrola wykazała, że poszczególne czynności związane z realizacją Programu integracji były wykonane zgodnie z terminami określonymi w Instrukcji Ministra SWiA,

Badanie 15 zadań³⁷ na łączną kwotę 365.904 zł objętych dofinansowaniem w ramach Programu integracji w latach 2018-2020 wykazało, że:

- wszystkie wnioski spełniały wymogi formalne i merytoryczne i były oceniane przez Komisję w pełnym trzy-osobowym składzie przy zastosowaniu kryteriów zawartych w regulaminie pracy komisji,
- niezwłocznie wnioskowano do Ministra Finansów o przeniesienie środków finansowych z rezerwy celowej do budżetu Wojewody Podkarpackiego,

³⁵ Zgodnie z tymi przepisami, w skład Komisji nie można powołać przedstawiciela organizacji, która złożyła wniosek w ramach naboru.

³⁶ Zarządzenie Nr 190/2017 z dnia 28.11.2017 r. w sprawie powołania Komisji opiniującej wnioski złożone do „Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020” na 2018 r.

Zarządzenie Nr 167/2018 z dnia 22.11.2018 r. w sprawie powołania Komisji opiniującej wnioski złożone do „Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020” na 2019 r.

Zarządzenie Nr 200/2019 z dnia 20.11.2019 r. w sprawie powołania Komisji opiniującej wnioski złożone do „Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020” na 2020 r.

³⁷ Po pięć zadań z każdego roku objętego kontrolą. Badana próba stanowiła 30% zrealizowanych w tym okresie 47 zadań na łączną kwotę 690.760,25 zł.

- protokoły z posiedzeń komisji oraz wnioski rekomendowane do finansowania przekazywano do Ministra SWiA w terminach od 2 do 5 dni od otrzymania decyzji. Wnioski zaakceptowane przez Ministra SWiA do finansowania ze środków MEN, były wraz z kserokopią protokołu komisji potwierdzonej za zgodność z oryginałem przekazywane niezwłocznie do MEN³⁸.
- podpisanie umów lub porozumień następowało w terminie do 1 miesiąca od decyzji Ministra Finansów w sprawie zwiększenia budżetu Wojewody Podkarpackiego o środki rezerwy na realizację Programu integracji,
- środki finansowe dla beneficjentów przekazano zgodnie z terminami określonymi w porozumieniach i umowach,
- terminowo, tj. do 31 stycznia roku następnego przekazywane były przez beneficjentów Programu integracji roczne sprawozdania z realizacji zadań,
- prawidłowo sprawowany był nadzór nad wykorzystaniem przekazanych środków dotacji. Monitorowano działalność świetlic oraz prowadzona była analiza dokumentacji przedkładanej przez beneficjentów, związanej z realizacją Programu integracji.

(akta kontroli str.307 – 323, 324 – 326)

W województwie podkarpackim dofinansowanie ze środków będących w dyspozycji MEN uzyskało w 2019 r. 5 wniosków na łączną kwotę 9.684 zł, a w 2020 r. – 6 na łączne kwoty 9.410 zł. Beneficjentami tych środków były: Gmina Jedlicze i Gmina Miasto Krosno, a środki dotacji przeznaczone zostały na dodatkowe godziny zajęć indywidualnych z uczniem romskim rozwijających umiejętności mówienia i pisanie w języku polskim, zakup pomocy dydaktycznych, książek, organizację wycieczek szkolnych i inne działania integracyjne.

Podział tych środków dokonany został przez Ministra SWiA w porozumieniu z MEN na podstawie opinii wybranych projektów przez komisję powołaną zarządzeniem Wojewody Podkarpackiego w ramach limitu do 10.000 zł rocznie. Wojewoda Podkarpacki nie była informowana o terminach przekazania tych środków dla beneficjentów, nie zawierała porozumień, nie miała obowiązku kontroli i nadzoru nad wykorzystaniem tych środków. Zadaniem Wojewody było wyszczególnienie tych środków w sprawozdaniach finansowych z realizacji Programu integracji na terenie województwa podkarpackiego. W celu wypełnienia tego obowiązku, Pełnomocnik Wojewody Podkarpackiego występowała pisemnie do beneficjentów korzystających z dofinansowania ze środków MEN o przesłanie kopii sprawozdań z realizacji zadań i wydatkowania tych środków.

(akta kontroli str.327 – 329)

5. Wojewoda Podkarpacki nadzorowała i kontrolowała realizację projektów wdrażanych w ramach Programu integracji. W zawartych umowach i porozumieniach określone zostało uprawnienie Wojewody do przeprowadzenia kontroli zarówno w trakcie realizacji zadania jak i po jego zakończeniu. W 2020 r. w przypadku zadań związanych z prowadzeniem świetlic, wprowadzono do umów dodatkowe postanowienie dotyczące możliwości przeprowadzania wizytacji pracy świetlicy. W przypadku zadań, których koszt realizacji przekraczał 17 tys. zł, dotacja przekazywana była w dwóch transzach³⁹. W umowie zawarto warunek, że drugą transzę beneficjent mógł otrzymać po rozliczeniu pierwszej transzy.

³⁸ Decyzja Ministra SWiA przekazana została do PUW - 31 stycznia 2019 r., a wnioski przekazano 5 lutego 2019 r. W 2020 r. – decyzja Ministra SWiA wpłynęła 16 stycznia 2020 r. - wnioski przekazane 17 stycznia 2020 r.

³⁹ Działanie takie miały na celu umożliwienie Wojewodzie, Podkarpackiemu sprawowanie nadzoru nad wydatkowaniem środków publicznych oraz racjonalizację przekazywania tych środków, czyli wtedy gdy są

Ustalono, że beneficjenci Programu integracji wypełniali warunki umów dotacji w zakresie terminowego składania Wojewodzie Podkarpackiemu sprawozdań. Do sprawozdania dołączane były kserokopie potwierdzone za zgodność z oryginałem dokumentów księgowych, faktur, rachunków, wyciągów bankowych. Umowy rozliczane były rzetelnie i terminowo.

Wojewoda Podkarpacki przeprowadziła jedną kontrolę zleconych zadań w ramach Programu integracji, obejmując trzy projekty. Kontrola była prowadzona w 2018 r. w Urzędzie Miasta Krosno po zakończeniu realizacji projektu. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji zleconych zadań Programu integracji. W PUW nie opracowano procedur kontroli projektów realizowanych w ramach Programu integracji. Przed rozpoczęciem kontroli z uwzględnieniem tematu i specyfiki kontrolowanej jednostki opracowywany był program kontroli. Podstawowym kryterium wyboru projektu do kontroli był jego zakres i kwota dofinansowania. Na IV kwartał 2020 r. zaplanowano dwie kontrole projektów (Stowarzyszenie Bahtale-Roma w Jaśle i Zgromadzenie Sióstr Michalitek - Świetlica Oratorium w Przemyśle).

(akta kontroli str. 330 – 335)

W wyjaśnieniu Pełnomocnik ds. Mniejszości i Etnicznych wskazała, że w trakcie roku na bieżąco monitorowana była realizacja największych (pod względem wysokości dotacji i ilości uczestników) zadań finansowanych ze środków Programu integracji. Nadzór nad realizowanymi zadaniami obejmował trzy wizyty w świetlicach⁴⁰, kontakty telefoniczne, a w uzasadnionych przypadkach na wniosek beneficjentów dokonywanie korekt kosztorysów zadań⁴¹.

(akta kontroli str. 336)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewoda Podkarpacki koordynowała działania organów administracji rządowej na rzecz podtrzymywania tożsamości kulturowej i rozwiązywania problemów mniejszości. Zapewnione zostały środki finansowe w wysokości i w terminie umożliwiającym wdrażanie Programu integracji w województwie podkarpackim. Kontrola wykazała rzetelną i zgodną z procedurą określoną przez Ministra SWiA organizację naboru wniosków oraz ich weryfikację i ocenę, terminowe zawieranie umów/porozumień i dokonywanie płatności ze środków Programu integracji. Prawidłowo sprawowany był nadzór nad zadaniami zleconymi beneficjentom Programu integracji oraz właściwe było ich rozliczanie z przekazanych środków dotacji.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w zakresie działań Wojewody Podkarpackiego na rzecz podtrzymywania tożsamości kulturowej mniejszości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych.

---

potrzebne. Wysokość transz była uzgadniana z organizacjami realizującymi zadania, aby nie powodować problemów z realizacją poszczególnych zadań.

⁴⁰ W latach 2018 – 2020 przeprowadzono trzy wizyty w Świetlica integracyjna Stowarzyszenia Romów Bahtale-Roma w Jaśle, Świetlica ORATORIUM w Przemyśle Zgromadzenia Sióstr Świętego Michała,

⁴¹ 2018 r. - trzy korekty kosztorysu (UM Krosno, 2 wnioski Stowarzyszenia Bahtale-Roma), 2019 r. - jedna korekta kosztorysu (Świetlica Oratorium w Przemyśle), 2020 r. - dwie korekty kosztorysu (Stowarzyszenie Bahtale-Roma w Jaśle). Wnioski o korekty kosztorysów zawierały uzasadnienia i nie zmieniały istoty zadania.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 14 grudnia 2020 r.

Kontroler
Alina Walenia
główny specjalista kontroli
państwowej

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/